

Barn- och skolnämnden

Handläggare: Carina Forsberg
Titel: Tf verksamhetschef elevhälsan
E-post: Carina.forsberg@norrtalje.se

Till: barn- och skolnämndens arbetsutskott

Antagande av Riktlinjer och handlingsplan för ANDT inom Norrtäljes kommunala grundskola

Förslag till beslut

Barn- och skolnämnden antar riktlinjer och handlingsplan för ANDT (Alkohol Narkotika Doping och Tobak).

Sammanfattning av tjänsteutlåtandet

Norrtälje kommuns folkhälsostateg har i samband med uppkommet revideringsbehov av Utbildningsnämndens riktlinjer för ANDT också fått uppdraget att inventera befintliga riktlinjer för ANDT samt göra den applicerbar även för grundskolan. Riktlinjerna utgör enligt Skolverket en förebyggande insats som ska vara en del av skolans övriga systematiska kvalitetsarbete. Det betyder att vi ska ha riktlinjer och en handlingsplan med rutiner för åtgärder vid misstanke eller upptäckt av alkohol, narkotika, dopning eller tobak under skoltid.

Riktlinjerna beskriver grundskolans (och gymnasiet) syfte och mål, samt regler och insatser i det förebyggande ANDT(S)-arbetet.

Handlingsplanen beskriver principer och rutiner för skolans agerande. Arbetsuppgifter, ansvarsområden och befogenheter i skolans verksamhet och för externa aktörer synliggörs här.

Ärendet

Beskrivning

Norrtälje kommuns folkhälsostateg har i samband med uppkommit revideringsbehov av Utbildningsnämndens ANDT-policy också fått uppdraget av barn och utbildningskontorets förvaltningsdirektör att inventera befintliga policys för ANDT samt göra den applicerbar även för grundskolan. Riktlinjerna utgör enligt Skolverket förebyggande insats, som ska vara en del av skolans övriga systematiska kvalitetsarbete, att ha riktlinjer och handlingsplan med rutiner för åtgärder vid misstanke eller upptäckt av alkohol, narkotika, dopning eller tobak under skoltid.

Folkhälsostategen tog vid arbetet med att revidera rådande ANDT- policys med den fokusgrupp som påbörjat revideringen med att göra en omvärldsbevakning samt se vilka områden som behövde förbättrats inom arbete med en nya riktlinjer. Fokusgruppen var klar med sitt första utkast under september 2020 och bjöd då in berörda chefer och andra nyckelfunktioner som är aktiva i det förebyggande och åtgärdandet arbete med ANDT (se samberedning). Berörda personer kunde då komma med fler inspel och förslag vilket tydliggjorde vissa bitar på ett bättre sätt. En framgångsfaktor i

att sambereda ärenden som dessa är att det skapar långsiktighet och hållbarhet för det förebyggande arbetet mot ANDT. Ett arbete som kräver både hållbara strukturerna och bred involvering för att lyckas på sikt. Gemensamma riktlinjer för ANDT för alla kommunens skolor, ger barn- och skolnämndens verksamhet också möjlighet att jobba mer likvärdigt oavsett vilken skola barn och ungdomar går i.

Hur ANDT dokumentets implementering verkställs, är också av yttersta vikt. Den är presenterad för alla grundskolerektorer, rektorer vid Rodengymnasiet, centrala barn- och elevhälsan och fältsamordnarna. Den är ett levande dokument som revideras och följs upp en gång om året. Uppföljningen utförs av folkhälsostrateg i samråd med centrala barn- och elevhälsan.

Alla barn och elever har rätt till en hälsofrämjande skolmiljö som är fri från alkohol, narkotika, dopning och tobak (och spel), samt präglas av goda relationer med kamrater och lärare. De har också rätt till undervisning där frågor som rör tobak, alkohol, narkotika och dopning integreras i olika ämnen för att få en mer sammansatt bild av dessa områden.

Rektor har det övergripande ansvaret för att organisera, leda och följa upp arbetet. Det innebär att sätta upp mål och skapa förutsättningar och rutiner för skolans personal att arbeta med ANDT(S).

Innehåll i policyn

- Inledning ur mål och budget 2020
- Vad säger lagen?
- Vad infattar ANDT-policyn
- Tecken som kan tyda på missbruk
- Skolans förebyggande arbete
- Handlingsplan
- Arbetsordning
- Åtgärder
- Uppföljning

Skolans förebyggande arbete

- Rektor ansvarar för att all personal har nödvändiga kunskaper om symptom och skadeverkningar beträffande tobak, alkohol, dopningsmedel och narkotika.
- Rektor informerar elever och personal om skolans ANDT – riktlinjer vid varje läsårsstart. Vårdnadshavare kan ta del av ANDT – riktlinjer via skolans hemsida.
- Kontinuerlig undervisning om alkohol, narkotika och tobak integreras i olika ämnen för att utveckla elevernas riskmedvetenhet inom området.
- ANDT – information ges bland annat vid de hälsosamtal som alla elever erbjuds av skolsköterskan.
- Elevhälsan kan ge elever stöd i sluta- röka - samtal som sker via regionen eller via samtal med skolsköterska på befintlig skola.
- Sökningar med narkotikahundar kan komma att utföras på skolans område.
- Om det finns drogmissstanke kring enskild elev kan det påverka elevens möjlighet till att delta i APL – arbetsplatsförlagt lärande.

- Representanter från elevhälsan och skollledning på respektive skola, deltar i kommunens områdesgrupper, där frågor kring ANDT kan avhandlas på strukturell nivå samt deltar i andra samverkansformer med polis, socialtjänst och andra myndigheter.

Samberedning

I beredningen av detta ärende och riktlinjedokument har följande parter deltagit:

Folkhälsostateg TiNK, MiniMaria - mottagningen, socialtjänstens mottagningsenhet, programrektor Rodengymnasiet, verksamhetschef för grundskolan, rektorer på grundskolan, enhetschef för elevhälsans medicinska insatser, enhetschef för stöd och utveckling, skolkuratorer, avdelningschef för TiNK samt polisen.

Dialogmöte i samband med upprättande av handlingsplan för psykisk hälsa, tjänsteprocess under kapitlet 2.6 Levnadsvanor.

Lagkrav

- Skollagen (2010:800).
- Läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (SKOLFS 2010:37).
- Läroplanen för gymnasieskolan (SKOLFS 2011:144).
- Läroplanen för gymnasieskolan samt de olika ämnenas ämnes- och kursplanerna (SKOLFS 2011:19), (SKOLFS 2010:261).
- Lag (2018:2088) om tobak och liknande produkter
- Alkohollag (2010:1622)
- Narkotikastrafflag (1968:64)
- Lag om förbud mot vissa dopningsmedel (1991:1969)

Koppling till gällande styrdokument

Regeringens ANDT(S)-strategi

<https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/proposition/2021/03/prop.-202021132/>

Skolverket - Enligt skolverket är implementeringen av riktlinjer för ANDT en förebyggande insats, som ska vara en del av skolans övriga systematiska kvalitetsarbete, att ha riktlinjer och en handlingsplan med rutiner för åtgärder vid misstanke eller upptäckt av alkohol, narkotika, dopning eller tobak under skoltid

<https://www.skolverket.se/skolutveckling/inspiration-och-stod-i-arbetet/stod-i-arbetet/skolledning-och-rektors-arbete-med-andts>

Norrtälje kommuns folkhälsostategi

<https://www.norrtalje.se/info/stod-och-omsorg/trygg-i-norrtalje-kommun/verksamheten-i-trygg-i-norrtalje-kommun/folkhalsa/norrtalje-kommuns-folkhalosstrategi/>

Tillsammans för psykisk hälsa

Ekonomiska konsekvenser och riskanalys

Antagandet av riktlinjerna bedöms rymmas inom befintlig budgetram.

Under våren genomför flera medarbetare inom den centrala barn och elevhälsan en utbildning i ANDT som finansieras av statsbidrag från Region Stockholm. Detta med anledning av att skolorna behöver ta större ansvar för det lokala ANDT-arbetet utifrån dessa riktlinjer.

Förvaltningens analys och slutsatser

Norrtälje kommuns skolor ska präglas av en trygg och ordnad skolmiljö i vilken lärare kan undervisa och i vilken barn och elever kan lära. Ordning, struktur och trygghet är nödvändiga förutsättningar för lärande. Skolan är en arbetsplats med samma krav och skyldigheter som andra arbetsplatser.

Insatser och tillvägagångssätt är utformade efter lagar och styrdokument. Den aktuella lokala kontexten har stor betydelse för arbetets utformande. Kontinuerlig kartläggning och uppföljning är en förutsättning för att nå resultat.

ANDT i skolan

Våra riktlinjer och handlingsplan för ANDT ska tydliggöra skolans vision om en skola fri från alkohol, narkotika, dopning och tobak. För elevernas bästa ska riktlinjerna vara ett levande dokument, känd för all personal, alla elever och vårdnadshavare.

Dokumentet förtydligar hur skolan tidigt ska förebygga, upptäcka, agera och verka för att sprida aktuell kunskap om ANDT och dess risker. Den innefattar regler, konsekvenser samt stöd och omtanke om våra elever.

Fördelen med gemensamma riktlinjer är att skolorna får likvärdiga förutsättningar för att bedriva förebyggande insatser mot alkohol, narkotika, droger och tobak. Det blir lättare alla vuxna i skolan att ta ansvar när det finns tydliga riktlinjer som alla känner till.

Tidplaner

Ärendet behandlas vid barn- och skolnämndens arbetsutskott 2021-04-26 och vid barn- och skolnämndens sammanträden 2021-05-10

Jenny Nordström
Förvaltningsdirektör
Barn- och utbildningskontoret

Carina Forsberg
Tf verksamhetschef elevhälsan
Barn- och utbildningskontoret

Bilagor

ANDT – riktlinjer och handlingsplan för grundskola och gymnasieskola i Norrtälje kommun

Beslut skickas till

Rektorer
Skolchef
Registrator